

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК46 ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ХВОРИХ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЙОГО КОРЕКЦІЇ

Спеціальність **227 Фізична терапія, ерготерапія**

Освітня програма «**Фізична терапія**»

Психолого-природничий факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Якість життя хворих та технології його корекції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Антонюк-Кисіль В.М., д-р мед.н., професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від “ 24 ” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 26 ” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© Антонюк-Кисіль В.М., 2025

© РДГУ, 2025

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова	
Модулів –1	Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки	
Змістових модулів –2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		8-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 3	Освітній рівень: бакалавр	20 год.	
		Практичні, семінарські	
			-
		Лабораторні	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		80 год.	
		Індивідуальні завдання *за наявності	
			- год.
		Вид контролю: Залік	
Передумови для вивчення дисципліни (Кардіологія, Пульмонологія, Травматологія і ортопедія, Неврологія, Фізична терапія, ерготерапія при захворюванні серцево-судинної, дихальної системи, ОРА та нервової системи; Моделі надання реабілітаційних послуг)			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – сформувати у здобувачів вищої освіти системне уявлення про поняття якості життя хворих, сучасні підходи до її оцінювання, а також про технології корекції якості життя засобами фізичної терапії та ерготерапії з урахуванням біопсихосоціальної моделі здоров'я.

Завдання дисципліни:

- розкрити теоретичні засади поняття «якість життя» у медицині та реабілітації;
- ознайомити з міжнародними та національними інструментами оцінки якості життя;
- сформувати навички вибору та застосування методик оцінювання якості життя;
- обґрунтувати роль фізичної терапії та ерготерапії у підвищенні якості життя пацієнтів;

- навчити планувати та реалізовувати індивідуальні програми корекції якості життя;
- сформувані міждисциплінарне бачення проблеми якості життя хворих.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні набути таких **компетентностей:**

Загальні компетентності:

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності:

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з освітньо-професійною програмою мають бути досягнуті наступні **програмні результати навчання:**

ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 11. Здійснювати заходи фізичної терапії, ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- сутність та структуру якості життя хворих;
- методи оцінювання якості життя у професійній діяльності;
- програми корекції якості життя;

вміти:

- оцінювати функціональний стан та якість життя пацієнтів;
- планувати та реалізовувати заходи фізичної терапії й ерготерапії;
- використовувати стандартизовані шкали та опитувальники;
- оцінювати ефективність реабілітаційних втручань;
- аналізувати динаміку якості життя пацієнтів у процесі реабілітації.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи якості життя (10 год лекцій, 8 год практичних)

Тема 1. Поняття якості життя у сучасній медицині

Якість життя як міждисциплінарна категорія. Біопсихосоціальна модель здоров'я.

Тема 2. Компоненти та детермінанти якості життя

Фізичні, психологічні, соціальні та духовні аспекти.

Тема 3. Інструменти оцінки якості життя

Загальні та специфічні опитувальники (SF-36, WHOQOL, EQ-5D тощо).

Тема 4. Якість життя при різних нозологіях

Особливості оцінки при неврологічних, ортопедичних, кардіореспіраторних захворюваннях.

Змістовий модуль 2. Технології корекції якості життя (10 год лекцій, 12 год практичних)

Тема 5. Роль фізичної терапії у підвищенні якості життя

Рухова активність як чинник якості життя.

Тема 6. Ерготерапія та участь у повсякденному житті

Адаптація середовища та діяльності.

Тема 7. Психосоціальні технології корекції якості життя

Мотивація, підтримка, комплаєнс.

Тема 8. Індивідуальне планування корекції якості життя

Клінічні кейси. Оцінка ефективності втручань.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи якості життя</i>												
Тема 1. Поняття якості життя у сучасній медицині	10	2				8						
Тема 2. Компоненти та детермінанти якості життя	14	2	2			10						
Тема 3. Інструменти оцінки якості життя.	12	2	2			8						
Тема 4. Якість життя при різних нозологіях.	16	4	2			10						
Разом за змістовним модулем 1	54	10	8			36						
Змістовий модуль 2. Долікарська медична допомога при травмах опорно-рухового апарату та загрозливих для життя станах при нещасних випадках												
Тема 5. Роль фізичної терапії у підвищенні якості життя	18	4	4			10						
Тема 6. Ерготерапія та участь у повсякденному житті.	12	2	2			8						
Тема 7. Психосоціальні технології корекції якості життя	12	2	2			8						
Тема 8. Індивідуальне планування корекції якості життя	24	2	4			18						
Разом за змістовним модулем 2	66	10	12			44						
<i>Усього годин</i>	120	20	20			80						

6. Теми семінарських занять

Не передбачено

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз поняття «якість життя» у клінічній та реабілітаційній практиці. Обговорення біопсихосоціальної моделі здоров'я..	2
2	Структура та компоненти якості життя: визначення фізичних, психологічних, соціальних і функціональних компонентів якості життя пацієнтів.	2
3	Методи та інструменти оцінки якості життя: Ознайомлення зі стандартизованими опитувальниками (SF-36, WHOQOL-BREF, EQ-5D). Порівняльний аналіз.	2
4	Практика застосування шкал оцінки якості життя	2
5	Оцінка якості життя пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату	2
6	Якість життя при неврологічних та соматичних захворюваннях. Особливості оцінювання якості життя пацієнтів після інсульту, з хронічними захворюваннями.	2
7	Роль фізичної терапії у корекції якості життя. Аналіз впливу фізичних вправ, рухової активності та реабілітаційних програм на показники якості життя.	2
8	Ерготерапевтичні технології підвищення якості життя. Адаптація середовища, допоміжні засоби, тренування навичок самообслуговування.	2
9	Психосоціальні аспекти та мотивація пацієнтів в реабілітаційному процесі.	2
10	Розробка індивідуальної програми корекції якості життя. Комплексний аналіз клінічного випадку. Планування, реалізація та оцінка ефективності втручань.	2
Разом		20

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	1. Теоретичні засади якості життя Поняття «якість життя» в медицині, реабілітації та соціальних науках. Біопсихосоціальна модель здоров'я як основа оцінки якості життя хворих. Основні підходи до вивчення якості життя у світовій практиці.	8
2.	2. Компоненти та чинники якості життя Фізичні чинники якості життя та їх роль у реабілітації. Психологічні аспекти якості життя хворих. Соціальні та середовищні детермінанти якості життя. Вплив хронічного захворювання та інвалідності на якість	8

	життя.	
3.	3. Методи оцінки якості життя Загальні шкали оцінки якості життя (SF-36, WHOQOL, EQ-5D): структура та можливості застосування. Специфічні опитувальники для окремих нозологій. Інтерпретація результатів оцінки якості життя у клінічній практиці.	10
4.	4. Якість життя при різних нозологіях Особливості якості життя пацієнтів із захворюваннями опорно-рухового апарату. Якість життя пацієнтів із неврологічними порушеннями. Якість життя при серцево-судинних та респіраторних захворюваннях. Якість життя осіб літнього віку.	10
5.	5. Технології корекції якості життя Фізична терапія як засіб підвищення якості життя хворих. Ерготерапевтичні втручання та їх вплив на рівень незалежності пацієнта. Адаптація життєвого середовища як чинник покращення якості життя. Психосоціальні технології підтримки та мотивації пацієнтів.	10
6.	6. Планування та оцінка ефективності втручань Принципи розробки індивідуальної програми корекції якості життя. Оцінка ефективності реабілітаційних заходів за показниками якості життя. Міждисциплінарний підхід у корекції якості життя хворих.	10
7.	7. Аналітичні та прикладні завдання Аналіз наукових публікацій з проблематики якості життя. Огляд міжнародних рекомендацій щодо оцінки та покращення якості життя. Аналіз клінічного випадку з позицій якості життя пацієнта.	24
Разом		80

10. Індивідуальні завдання.

Не передбачено

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

12. Методи оцінювання.

- МО2 – усне або письмове опитування
- МО3 - колоквиум,
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань;
- МО9 – захист лабораторних робіт;
- МО10 – залік.

13. Засоби діагностики результатів навчання

- тести;
- ситуаційні задачі;
- виконання письмових завдань;
- відповіді на лабораторних заняттях;
- демонстрація практичних навичок;
- групові завдання з використанням імітаційних ситуацій на заняттях;
- презентації результатів виконаних завдань;
- співбесіда за результатами самостійної роботи.

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 09.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПР 03.	Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.	МН 2,3,5,6.	МО 7, 8,10.
СК 03.	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.	РН04.	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів	МН 1,3,4,5.	МО 2,7,8.

			фізичної терапії та ерготерапії.		
СК04.	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.	РН04.	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	МН 1,2,3,5, 6,7.	МО 2,7,9,10.
СК08.	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.	РН09.	Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.	МН 2,3,5,7.	МО 2,7,9,10.
СК09.	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	РН 11.	Здійснювати заходи фізичної терапії, ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.	МН 1,2,3,5,6, 7.	МО 2,7,8.

14. Критерії оцінювання результатів навчання:

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів,			

		дисципліни	елементів, об'єктів			
--	--	------------	---------------------	--	--	--

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Модульний контроль	С.Р.	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	30 (15x2)	30	100

16. Методичне забезпечення

В якості навчально-методичного забезпечення самостійної роботи студентів використовується базова та додаткова література з дисципліни, інтернет-ресурси, матеріал лекцій, методичні рекомендації для виконання завдань лабораторних робіт.

Методичне забезпечення дисципліни складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для лабораторних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю Модуль 1

1. Поняття «якість життя» у сучасній медицині та реабілітації.
2. Історія становлення концепції якості життя хворих.
3. Біопсихосоціальна модель здоров'я та її значення для оцінки якості життя.
4. Основні компоненти якості життя: фізичний, психологічний, соціальний.
5. Функціональний стан пацієнта як складова якості життя.
6. Чинники, що впливають на якість життя хворих.
7. Взаємозв'язок якості життя та рівня здоров'я.
8. Поняття «якість життя, пов'язана зі здоров'ям» (HRQoL).
9. Методи оцінювання якості життя хворих.
10. Загальні та специфічні опитувальники якості життя: характеристика та відмінності.
11. Структура та можливості застосування опитувальника SF-36.
12. Опитувальники WHOQOL: різновиди та сфери використання.
13. Характеристика шкали EQ-5D та її практичне значення.
14. Принципи вибору інструментів оцінки якості життя у фізичній терапії та ерготерапії.
15. Інтерпретація результатів оцінки якості життя пацієнта.
16. Особливості якості життя пацієнтів із захворюваннями опорно-рухового апарату.
17. Якість життя хворих із неврологічними порушеннями.
18. Оцінка якості життя при хронічних соматичних захворюваннях.
19. Особливості якості життя осіб літнього віку.
20. Вплив інвалідності на якість життя хворих.
21. Роль фізичної терапії у підвищенні якості життя пацієнтів.
22. Значення рухової активності для покращення якості життя.
23. Ерготерапія як засіб підвищення рівня незалежності та участі пацієнта.
24. Адаптація середовища та допоміжні засоби у корекції якості життя.
25. Психосоціальні технології корекції якості життя хворих.
26. Мотивація пацієнта як чинник ефективності реабілітації.
27. Комплаєнс пацієнта та його вплив на результати корекції якості життя.

28. Індивідуальний підхід у плануванні програм корекції якості життя.
29. Міждисциплінарна команда в процесі покращення якості життя пацієнта.
30. Оцінка ефективності реабілітаційних втручань за показниками якості життя.
31. Якість життя як критерій ефективності фізичної терапії та ерготерапії.
32. Динаміка показників якості життя у процесі реабілітації.
33. Етичні аспекти оцінки та корекції якості життя хворих.
34. Значення якості життя у довготривалому веденні пацієнтів.
35. Перспективи розвитку технологій оцінки та корекції якості життя.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ 2001 р. МОЗ України. Київ, 2018. 259 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник для фахівців з фізичної реабілітації / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко, Г. В. Кутакова ; за ред. Л.О. Вакуленко. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. 372 с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація. Київ: Олімпійська література, 2009. 474с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для здобувачів вищих мед. навч. закладів / В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б. Неханевич [та ін.]: за ред. професора В.В. Абрамова та доцента О.Л. Смирнової. Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. 456 с

Допоміжна література

1. Соколовський В.С., Романова Н.О., Юшковська О.Г. Лікувальна фізкультура. – Одеса, 2015. – 234с.
2. Окамото Гарі. Основи фізичної реабілітації. Львів, 2002. – 294с.
3. Грейда Б.П., Столяр В.А., Валецький Ю.М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2003. – 310с.
4. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та ін. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.
5. Шаповалова В.А., Коршак В.М., Халтагарова В.М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. - К.: Медицина, 2008. - 246с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Наукова бібліотека РДГУ <https://library.rshu.edu.ua/>
2. Сайт української асоціації фізичної терапії: <https://physrehab.org.ua/>
3. Сайт Українського товариства фізичної та реабілітаційної медицини: <http://www.utfrm.com.ua/>
4. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>